

KULTURMILJÖFRÄMJANDET

REMISSVAR

2016-02-15

Regeringskansliet
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över Riksantikvarieämbetets rapport *Översyn av regelverket om de kyrkliga kulturminnena*, dnr Ku2015/02346/KL

Utgångspunkten för Riksantikvarieämbetets uppdrag att se över regleringen avseende de kyrkliga kulturminnena är att lagstiftningen ska tillämpas enhetligt över hela landet. Översynen visar att tillämpningen av reglerna skiljer sig åt mellan länsstyrelserna och rapporten presenterar förslag till regeländringar som Riksantikvarieämbetet ser behov av när det gäller tillsyn, rollfördelning, förtydliganden av begrepp, dokumentation, införande av bötesbestämmelse och dialog om kompetensutveckling. Riksantikvarieämbetet föreslår en särskild utredning om övertaliga kyrkor.

Kulturmiljöfrämjandet (KMF) kan ställa sig bakom rapportens förslag till ändringar och vill lämna följande synpunkter.

Slutsatser och förslag

Det är angeläget att regelverket kontinuerligt ses över och utvecklas för att vara relevant och aktuellt samt att tydlighet och förståelse ökar hos alla berörda parter. Rollerna är ofta oklara mellan myndigheter, museer och beställare. Systemet bygger på ett väl fungerande samarbete som kan möta förändringar och aktuella problem.

KMF instämmer i rapportens slutsatser att regelverket tillämpas olika mellan länsstyrelserna. När det gäller orsaker vill vi understryka att det saknas resurser på vissa länsstyrelser för att lagstiftningen ska kunna tillämpas lika. Antalet sakkunniga handläggare måste stå i rimlig proportion till antalet kyrkor, vilket innebär ett utökat antal kyrkoantikvarier i kyrkrika län och tillgång till interna remissinstanser särskilt inom mer unika specialistområden.

En annan viktig orsak till att tillämpningen skiljer sig åt är att Svenska kyrkans ansökningar ofta är undermåliga och måste kompletteras. Det är inte rimligt att länsstyrelsens handläggare ska hantera samma ärende flera gånger. Vi vill understryka behovet av att ansökningarna görs kompletta från början och att kompetensen förstärks hos Svenska kyrkan som beställare. Det är en förutsättning att alla aktörer har resurser och den kompetens som krävs om det unika kyrkliga kulturarvet ska kunna få en hållbar vård och förvaltning.

KMF instämmer i att frågan om övertalighet och om det fortsatta skyddet av försålda kyrkor behöver utredas vidare.

De kyrkliga historiska miljöerna har varit i kontinuerligt bruk i många hundra år och hör till landets största samlade kulturarv. Svenska kyrkans byggnadsbestånd med kyrkotomter, begravningsplatser och inventarier utgör tillsammans med det immateriella kulturarvet ett omfattande och komplext område med många svåra frågor att hantera.

Funktionen och bruket av rum och platser är centrala för ett fortsatt levande kulturarv. Det materiella och det immateriella kulturarvet bör hanteras i ett sammanhang och inte skiljas på i hanteringen. Helhetssynen är väsentlig för ett hållbart framtida bevarande. Kyrkorna har stora kulturella, historiska och sociala värden och det finns ett stort engagemang och ett allmänt intresse i samhället för att de bevaras.

KULTURMILJÖFRÄMJANDET

Ann-Christin Nykvist
ordförande

Inger Liliequist
ledamot